Bijlage 1

Quik Scan; Ter voorbereiding op het voorstel verdeling resterende Rijkscompensatiemiddelen heeft op onderstaande punten een verkenning- en oriëntatie plaatsgevonden. De resultaten van onderstaande quik scan geeft richting aan waar met de inzet van de resterende Rijkscompensatiemiddelen op kan worden gestuurd.

1. Effecten die zijn benoemd in het cultuurbeleid, het Focus akkoord en de maatschappelijke opgaven voortkomend uit het traject 'doen wat nodig is'.
2. De richting die door het college- en de raad is meegegeven t.b.v. Corona nafase.
3. Input vanuit het culturele veld, ideeën die zijn opgehaald en de inzichten die zijn verkregen uit de interne analyse van het cultuurveld
4. Aanbevelingen vanuit landelijke onderzoeken VNG, KunstLoc, Sociaal Plan Bureau en andere onderzoeken, waardoor inzicht is verkregen over welke doelgroepen het meest zijn getroffen door Corona en hoe de negatieve maatschappelijke effecten beperkt kunnen worden.
5. Ervaringen van andere gemeenten.
6. Berekening en inschatting van de benodigde Rijkscompensatiemiddelen Corona Noodfonds 2021, 2022 en 2023

1. <u>Effecten die zijn benoemd in het cultuurbeleid, het Focus akkoord en de maatschappelijke opgaven voortkomend uit het traject 'doen wat nodig is'.</u>

<u>Focusakkoord</u>
Het cultuurbeleid moet vooral bijdragen aan het realiseren van sociaal-maatschappelijke effecten.
Samen leven, samen doen wordt de belangrijkste factor. De gemeente Bergen op Zoom heeft een aantrekkelijk woonklimaat, met een vrijwilligersveld dat te omschrijven is als saamhorig en levendig. Hierbij zetten we ons in voor de eigen inwoners. Dit doen we door middel van een basisaanbod.

Het Vrijwilligersveld (het cultuurnetwerk) moet primair een bijdrage leveren aan de woonaantrekkelijkheid het ontwikkelen van ieders talent dat bijdraagt aan de weerbaarheid van onze inwoners en het ontwikkelen van toekomstgerichte competenties - waarbij er kansen liggen om de kunsten nog meer in te zetten voor het onderwijs - en een gezonde samenleving met een breed cultuuraanbod voor alle doelgroepen.
Secundair aan het verhogen van de economische leefbaarheid en het bieden van werkgelegenheid.

Door de gemeenteraad is tijdens de cultuuravond op 14 oktober aanvullend het volgende meegegeven. Borg door (inhoudelijke) samenwerking een toekomstbestendig vrijwilligersveld. Stimuleer cultuuruitingen op het gebied van kunst en immaterieel erfgoed die ontstaan uit eigen verantwoordelijkheid en niet enkel omdat het mogelijk gemaakt wordt door de gemeente. Zet in op activiteiten die in co-creatie worden vormgegeven en in verbinding zijn. Zie toe op duurzaam organiseren zowel wat betreft het aanbod als op organisatie en laat investeringen lokaal terugvloeien. Laat de subsidies intact, ontzie het verenigingsleven. Onderzoek naar gepaste omvang financiering en facilitering inclusief sturingselementen.

<u>Maatschappelijke opgave</u>
Het project 'doen wat nodig is', is in uitvoering. Alle (subsidie)partners zijn uitgenodigd om de maatschappelijke opgaven voor de gemeente vast te stellen. Ook de subsidiepartners van cultuur, erfgoed, sport en toerisme zijn hiervoor uitgenodigd. Cultuur kan een middel zijn om bij te dragen aan de maatschappelijke opgave van de gemeente Bergen op Zoom door het stimuleren van initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid (blue zone samenleving), waar mensen goed, gezond en gelukkig samenleven (weerbaar en vitaal), waarbij we streven naar een inclusieve samenleving (iedereen mag meedoen) met het besef van wederkerigheid. We stimuleren de

inzet van vrijwilligers om sport en cultuur vorm te geven. Waarbij de kracht van het veld wordt benut en geactiveerd door samenwerking.

Een vertegenwoordiging van de podiumverenigingen en evenementenorganisatoren hebben zich aangesloten bij het project. Voor het vrijwilligersveld is het echter nog lastig om zich te verplaatsen in de problematiek van het sociaal domein en op welke wijze cultuur een preventieve werking kan hebben ter voorkoming van negatieve sociaal-maatschappelijke effecten en op welke wijze samenwerking gezocht kan worden met organisaties uit het sociale domein.
Het bureau JB Lorenz dat het project begeleidt, geeft aan dat de gemeente Bergen op Zoom in vergelijking met andere gemeenten een sterk voorliggend veld heeft, met een groot activiteitenaanbod en dat er veel kracht aanwezig is in de gemeenschap. Echter, dat dit ook met zich meebrengt dat het ook een grote uitdaging is om alle initiatieven die er zijn, in goede banen te leiden.

Voorstel; met de inzet van de Rijkscompensatiemiddelen cultuuractiviteiten van non-profitorganisaties stimuleren die bijdragen aan de sociale en (economische) leefbaarheid ter bevordering van een weerbare en vitale samenleving en/of waarbij nieuwe samenwerkingsvormen worden gezocht met andere (welzijns-) organisaties.

2. <u>De richting die door het college- en de gemeenteraad is meegegeven t.b.v. Corona nafase.</u>

Door het college en op 15 april door de gemeenteraad in de commissievergadering zijn over de post Coronafase de navolgende aandachtspunten meegegeven.
Stimuleer het cultuurveld. De steunmiddelen moeten daadwerkelijk ten gunste van het culturele veld worden ingezet, ter stimulering van activiteiten en het cultuuraanbod. Stimulering van samenwerking is daarbij een pré.
Ook heeft de raad aandacht gevraagd voor de ZZP'ers in de creatieve sector.
Daarnaast is meegegeven dat er aandacht moet zijn voor de zwakkeren in de samenleving.

Voorstel: met de inzet van de Rijkscompensatiemiddelen cultuuractiviteiten van de creatieve sector stimuleren die gericht zijn op kwetsbare doelgroepen en jongeren.

3. <u>Input vanuit het culturele veld, ideeën die zijn opgehaald en de inzichten die zijn verkregen uit de interne analyse van het cultuurveld</u>

Het college en de gemeenteraad hebben ingestemd om de Rijkscompensatiemiddelen in te zetten, voor toekomstbestendige culturele voorzieningen. Het cultuurveld is gevraagd wat de effecten van Corona zijn geweest op de organisatie. Ook is opgeroepen om ideeën aan te leveren hoe de middelen uit het steunpakket 2021 kunnen worden ingezet.
Door het cultuurveld is in de voorliggende jaren regelmatig input gegeven, dan wel informatie opgehaald waar de ondersteuningsbehoefte ligt. De input die uit deze gesprekken met het culturele veld is verkregen en die in lijn zijn met de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen, is in dit voorstel meegenomen.
Op basis van alle input is bekeken waar de kansen liggen en waar door middel van subsidie op gestuurd kan worden..

Effecten Corona op het cultuurveld

Amateurveld
Tijdens de Coronapandemie is regelmatig contact onderhouden met de vrijwilligersorganisaties. Een overall beeld is dat de organisaties in verband met de maatregelen rondom Corona interen op hun reserves waardoor innoveren niet mogelijk is.
De *podiumverenigingen* geven aan dat er geen grote terugloop is in ledenaantallen, wel is dit een aandachtspunt voor de toekomst. De podiumverenigingen willen de activiteiten weer opstarten maar doordat alle repetities en

activiteiten stil hebben gelegen is de (artistieke) kwaliteit achteruitgegaan. Het opstarten van activiteiten en het (opnieuw) genereren van inkomsten heeft tijd nodig i.v.m. repetities etc. De koren (KoBoZ) geven de suggestie mee te borgen dat de professionele artistieke en culturele ZZP'ers, via de amateurkunstverenigingen, een reële financiële tegemoetkoming kunnen krijgen.
Ook organisatoren van de *niet commerciële evenementen (NCEO)* geven aan dat de binding met de vrijwilligers een aandachtpunt is. Door hen is aangegeven dat er behoefte is aan het inrichten van een samenwerkingsplatform waar afstemming, informatie-uitwisseling en kennisdeling plaatsvindt met als doel organisatorische kwaliteitsverbetering van de organisatie.

Professionele infrastructuur
Onderzoek wijst uit dat met name het ongesubsidieerde deel van de sector in financiële problemen komt.
Met name Zelfstandigen, ZZP'ers en freelancers hebben het zwaar in de crisis, waarbij het inkomen voor Corona al beduidend lager lag.
Creatieve ZZP'ers/makers
De voorzitter van Arsis heeft aangegeven dat de beeldend kunstenaars in Bergen op Zoom niet volledig inkomensafhankelijk zijn van de beeldende kunsten..
Poppodium Gebouw-T en theater de Maagd hebben voor het jaar 2020 gebruik kunnen maken van landelijke, dan wel provinciale steunmaatregelen, waardoor is voorkomen dat zij een negatief exploitatieresultaat behaalden. Wel heeft Gebouw-T aandacht gevraagd voor de *ZZP'ers* in de creatieve sector zoals muzikanten, technici etc Uit een overleg met een stichting die totaaltheater aanbiedt, is naar voren gekomen dat de aan hen verbonden professionele artistieke leiding het zwaar heeft. Zij zijn volledig inkomensafhankelijk van de inkomsten vanuit de creatieve sector.

Ondersteuningsbehoefte cultuurveld
In de voorliggende jaren zijn diverse gesprekken met het culturele veld gevoerd waarbij is opgehaald waar de behoefte ligt om verder te kunnen ontwikkelen. Een overzicht van deze behoefte treft u aan onder 4.a.

De inzichten uit die verkennende gesprekken rondom de ondersteuningsbehoefte en de negatieve effecten die verenigingen hebben ervaren rondom de maatregelen rondom Corona zijn in het voorstel meegenomen.

Voorstel: Rjkscompensatiemiddelen inzetten met als doel het stimuleren van blijvende en het gewenste ondersteuningsaanbod ten behoeve van een zakelijke- dan wel artistieke kwaliteitsontwikkeling, alsmede het stimuleren van activiteiten gericht op het aantrekken van nieuwe doelgroepen, soort aanbod en locatie en het stimuleren van (nieuwe) samenwerkingsvormen gericht op leden, vrijwilligers en bezoekers hetgeen bijdraagt aan het vitaal houden van het vrijwilligersveld.

4. <u>Aanbevelingen vanuit landelijke onderzoeken VNG, KunstLoc, Sociaal Plan Bureau.</u>

Het Sociaal Cultureel Planbureau signaleert in haar publicatie *een jaar met Corona* van maart 2021 dat de coronacrisis specifieke groepen extra hard raakt en dat de gevolgen daarvan op lange termijn doorwerken. De leerachterstand wordt groter en de kansenongelijkheid neemt toe. Ook ontstaat er, vanwege tegengestelde standpunten meer wrijving in de samenleving.
Onderzoeken (VNG en KunstLoc) wijzen uit dat met name het <u>ongesubsidieerde</u> deel van de sector in financiële problemen komt, zoals zelfstandigen, ZZP'ers en freelancers waarbij het reguliere inkomen voorafgaand aan de Coronacrisis al beduidend lager lag.
In het onlangs verschenen onderzoek 'ongelijk getroffen, ongelijk gesteund' wordt aangegeven dat het nog is onduidelijk wat de gevolgen op langere termijn zijn. De vele zzp'ers in de sector hebben – op enkele uitzonderingen na –weinig geprofiteerd van de generieke en specifieke steunmaatregelen. Organisaties die in 2019 relatief veel eigen inkomsten hadden, zijn het hardst getroffen door de coronacrisis. De coronasteun brengt daar in 2020 geen verandering in.

Met de beschikbare Rijkscompensatiemiddelen kan, in lijn met de aanbevelingen van de landelijke onderzoeken, met passen en laagdrempelig aanbod deelname aan kunst en cultuuractiviteiten voor de kwetsbare en door

Corona geraakte doelgroepen gestimuleerd worden, waardoor de negatieve sociaal-maatschappelijke effecten worden beperkt
Ook kunnen met de middelen de creatieve makers, de doelgroep die de steun het hardst nodig heeft, worden ondersteund.

Voorstel: met de Rijkscompensatiemiddelen sturen op passend en laagdrempelig cultuuraanbod voor kwetsbare doelgroepen dat bijdraagt aan een vitale leefomgeving, alsmede het genereren van inkomsten voor de creatieve makers die bijdragen aan de gewenste effecten.

5. Ervaringen binnen de eigen en andere gemeenten

Uit ambtelijk onderzoek naar voorbeelden van gemeenten in Nederland en de gesprekken met de regiogemeenten (M7) blijkt dat bestemming van de middelen door de gemeenten heel divers is. Voor de bestemming van de Rijkscompensatiemiddelen is maatwerk nodig, toegespitst op de lokale problematiek. Daarin voorziet voorliggend voorstel.

6. Een berekening en inschatting van de benodigde Rijkscompensatiemiddelen Corona Noodfonds 2021, 2022 en 2023.

Op basis van de subsidieregeling Corona Noodfonds zijn voor het jaar 2020 16 aanvragen ingediend.
De aanvragen zijn getoetst op basis van de regeling, waarbij er 9 aanvragen zijn toegekend voor een totaalbedrag €43.666.
Verwachting is dat de subsidieaanvragen voor het jaar 2021 hoger zijn, omdat het Rijk de uitvoering van de steunmaatregelen bij de gemeenten heeft neergelegd. Hierdoor zal, naar verwachting, door de professionele infrastructuur zoals in het jaar 2020 geen beroep meer kunnen worden gedaan op landelijke steunmaatregelen.
Inschatting is dat voor het Corona noodfonds 2021 en 2022 aanvragen worden ingediend van in totaal €.225.000.